

til klagesagerne, og det forstår vi ærlig talt ikke. Vi mener, at de studerende burde have repræsentation i form af to pladser – det vil svare til de fagkyndiges repræsentation – sådan at det var tilnærmet repræsentationen i studienævne. Det vil altså sige, at man under påskud af at sikre de studerende retssikkerhed reelt fjerner de studerendes indflydelse på meritsager for studerende. Det virker en anelse selvmodsigende, set med vores briller. Enhedslisten vil selvfølgelig rigtig, rigtig gerne have mobilitet, men vi synes altså også, det er utrolig vigtigt, at de studerendes faglige ret til at være med til at fastsætte specifikke rammer for uddannelsen bliver fastholdt og respekteret. Det handler om de studerendes mulighed for at forbedre uddannelserne, som de er en del af. Det burde jo være logik for burhøns.

Stadig er det selvsagt en forbedring, at der overhovedet kommer en klageinstans, så vi vil selvfølgelig støtte det her lovforslag, men jeg kunne godt tænke mig at høre ministerens kommentarer til, at man i den grad nedvurderer eller i hvert fald nedjusterer de studerendes repræsentation.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak. Så giver jeg ordet til undervisningsministeren.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Igen vil jeg sige tak for den meget brede opbakning. Hvad angår det lidt syrlige spørgsmål, som et par ordførere har stillet om, hvorfor universiteterne ikke er med i forslaget, kan jeg oplyse:

Efter det for regeringen oplyste er der på universiteterne blandt rektorer og bestyrelser massiv modstand imod, at man skal have et fælles organ.

Det er det, regeringen har fået oplyst, og derfor har vi besluttet en ordning som den, der ligger foran os her, suppleret med en ordning på videnskabsministerens område, hvor den slags klager over manglende merit behandles af to, nemlig en fra det modtagende universitet og en fra det afleverende universitet, dvs. det sted, hvor man har erhvervet sine kvalifikationer. Det er den model, vi lægger frem efter at have orienteret os i baglandet.

Jeg vil godt gentage, at også dette lovforslag er en hjertesag. Der er kun ét afsnit i bemærk-

ningerne, som jeg er lidt ked af, og det er afsnit 5 om de administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner. Det starter med ordene:

»Antallet af nye sager til behandling af Kvalifikationsnævnet som følge af de udvidede anken muligheder er vanskeligt at forudsige. Det skønnes, at der vil komme ca. 40-50 flere sager til nævnet pr. år.«

Kl. 12.10

Her vil jeg gerne udtrykke ønsket om, at dette er et fejlskøn. Jeg håber, der bliver flere. Jeg har også her på det allerseneste været udsat for græsselige eksempler på manglende meritgivning, og at unge finder sig i alt for meget. Så jeg håber virkelig, at de to lovforslag i fællesskab vil få en kraftig virkning, også kraftigere end den, der her er forudsat.

Man kan spørge, hvorfor jeg er ked af noget i mit eget forslag. Jamen det skyldes, at man er nødt til at bygge på de ædruelige overslag og forudsigelser, som ens embedsmænd giver. Jeg vil blot signalere, at skulle det vise sig, at der kommer 100 i stedet for 50, vil jeg være den første til at råbe hurra.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 46:

Forslag til folketingsbeslutning om frihed for kommunerne til at etablere helhedsskoler.

Af Christine Antorini (S) m.fl.
(Fremsat 24/11 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Først bliver jeg nødt til at sige, at når man har et skoleforlig, plejer man ikke at fremsætte forslag uden at drøfte forslagene med de andre forligsdeltagere. Det skal siges, for sådan er det. Jeg har forstået, at dette forslag ikke kræves til anden og tredje behandling, og at det derfor mere er ment som et debatoplæg.

I den ånd vil jeg så godt svare, at når man har været integrationsminister, forstår man til fulde værdien af de helhedsskoleforsøg, som er iværksat. Jeg godkendte dem meget hurtigt efter, at jeg tiltrådte som undervisningsminister, og jeg er glad for, at jeg godkendte dem.

Jeg har besøgt et af dem, Selsmoseskolen i Taastrup, og jeg var især meget opmærksom på, hvorvidt nu eleverne var trætte af at gå så længe i skole, for det har der været forlydender om fra andre heldagsskoler. Det, der er mit indtryk fra Selsmoseskolen, og som også er lærernes indtryk, er, at eleverne er meget glade for den lange skoledag, og nogle ville, så vidt jeg kunne forstå, ikke have noget imod, at der også foregik noget i weekenden.

Det er især i tosprogede miljøer, heldagsskolen har sin store værdi. En af grundene til, at tosprogede elever har en tendens til at gå i stå i 4.-5. klasse, er måske, at de efter skoletid hurtigt kommer tilbage i et fremmedsproget miljø og ikke bruger det, de har lært i skolen. I heldagsskolen får de en længere del af dagen til at bruge det, de har lært i bl.a. dansk.

Når man ikke uden videre kan sige, at dette skal alle kunne gøre når som helst hvor som helst, skyldes det, at vi jo ikke skal tvinge heldagsskolen ned over elever og hjem, som ikke ønsker det. Hvis der var fuldstændig fri adgang til at etablere heldagsskoler, kunne man jo risikere, at en kommune gør alle skoler til heldagsskoler, og hvad så med dem, som egentlig hellere ville være fri og hellere ville have mulighed for at komme hjem kl. 13.30 eller 14, hvilket jeg som barn i hvert fald selv absolut ville have holdt fast i? Hvad med dem? Det er problemet ved blot at lukke døren op.

I dag kører det altså på dispensation, og jeg er glad for, at der er bred opbakning til, at der skal kunne dispenseres. Jeg synes, vi skal drøfte spørgsmålet, om der er noget, vi kan gøre, for det er en god idé, men vi skal også lære af de erfaringer, der er, og vi skal også lytte til de elever

på andre heldagsskoler, som har udtrykt træthed ved den meget lange skoledag.

Kl. 12.15

Så lad os få det undersøgt. Jeg har et åbent sind. Jeg er glad for, at vi har de forsøg, vi har, men er altså ikke klar til at give kommunerne lov til uden videre at forlænge alle kommunens børns skoledag.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak. Vi går til ordførerrækken, og det er først fru Tina Nedergaard.

Tina Nedergaard (V):

I Venstre noterer vi os, at Socialdemokraterne ikke agter at lade dette forslag komme til afstemning. Det er vi tilfredse med, da vi jo netop har forlig på dette område. Omvendt er vi lidt forundrede over tidspunktet for beslutningsforslaget, da vi netop står over for forhandlinger om at skabe bedre sammenhæng i elevernes hverdag, herunder gennem styrkelse af skolefritidsordningen. Vi ser frem til de her forhandlinger, som jo bl.a. skal pågå sammen med Socialdemokraterne.

Men til forslaget: Socialdemokraterne foreslår, at kommunerne frit skal kunne vælge at gennemføre helhedsskoler, og at der samtidig nedsættes et udvalg, som skal give et bud på, hvordan en sådan bedst tilrettelægges, og at der oprettes et videncenter til at udvikle, videreformidle og evaluere helhedsskolen.

I Venstre mener vi imidlertid ikke, at tiden er kommet til at give frit løb til at etablere helhedsskole.

For det første giver det mening at evaluere og udvikle helhedsskolen, før man åbner op for den overalt. For det andet vil det også være hensigtsmæssigt, at man havde nogle bud på, hvordan en sådan bedst tilrettelægges, før der åbnes fuldt og helt op – altså en anden takt, end den Socialdemokraterne lægger op til. Dette er regeringen faktisk i færd med, da der i øjeblikket køres forsøg. Så den side af sagen er fuldt dækket ind.

Desuden vil vi på et principielt plan tilføje, at helhedsskolen givet har en mission under visse betingelser. Det kan f.eks., som ministeren var inde på, være i områder, hvor en høj koncentration af tosprogede elever betyder, at man har brug for særlige værktøjer. Det er der mulighed for med det gældende regelsæt og med den nuværende minister, som er åben over for at give tilladelse til disse forsøg.

Omvendt mener vi ikke, at tiden er kommet til en generel adgang til at etablere helhedsskoler, hvor børnene i mange timer forpligtes til at følge et fastlagt program. Tværtimod finder vi faktisk, at børn også kan lære meget ved at deltage i andre tilbud end de offentlige. Mange børn har glæde af at deltage i de frivillige organisationers eftermiddagstilbud, og mange børn hentes tidligt hjem af forældre med skiftende arbejdstider en eller flere gange om ugen. Den positive effekt heraf tillægger vi stor betydning i Venstre. Den største mangel i mange børnefamiliers tilværelse er vel egentlig tid sammen med børnene og fleksibilitet i forhold til at kunne være sammen med børnene.

En generelt udbredt helhedsskole risikerer at forværre dette problem, hvorfor vi ikke kan støtte forslaget. Vi er imidlertid stærkt tilhængere af en forbedring af skolefritidsordningen, hvor fysisk bevægelse, styrkelse af de sociale færdigheder og f.eks. lektiehjælp er centrale elementer. Vi ser derfor frem til de forhandlinger, der skal pågå herom, når ministeren inviterer dertil om ikke så lang tid.

Venstre støtter ikke forslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak. Næste ordfører er hr. Martin Henriksen.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Socialdemokratiet foreslår, at kommunerne fremover skal kunne oprette heldagsskoler, som det hedder, eller helhedsskoler. Dansk Folkeparti er ikke overbevist om, at heldagsskoler ubetinget er en fornuftig ting. Set fra vores side er det et sundt princip at holde SFO-ordningen og selve skolegangen adskilt, og vi synes, at beslutningsforslaget i for høj grad blander de to ting sammen.

SFO-ordningen er en fritidsordning, som forældrene kan vælge til deres børn af flere forskellige grunde, men netop fordi det i dag er et frivilligt tilbud, og netop fordi det er et pædagogisk tilbud, bør det ikke som hovedregel indarbejdes i den normale skolegang. Dansk Folkeparti mener som udgangspunkt, at skolen skal tage sig af fagligheden, og at SFO'en skal tage sig af det pædagogiske, såfremt forældrene vurderer, at det er et godt tilbud til deres børn.

Jeg synes, det er positivt, at forskellige kommuner har gode erfaringer med heldagsskoler, og at mange forældre er tilfredse med den form for skole, hvilket bl.a. står oplyst i beslutnings-

forslaget. Jeg synes, det er positivt, at man i visse kommuner opretter heldagsskoler med henblik på at bryde enten den negative sociale arv eller den negative kulturelle arv.

Kl. 12.20

Så vidt jeg lige husker – det kan godt være, jeg husker forkert – opererer regeringen i sit oplæg til forhandlinger om Skolestartsudvalgets anbefalinger med muligheden for at øge timetallet på de små klassetrin. Det er vi naturligvis villige til at diskutere, dog stadig væk med det forbehold, at SFO'en og skolen ikke bør smelte sammen alt for mange steder i landet. I SFO-ordningerne er der pædagoger, og selv om der utvivlsomt er mange gode pædagoger, er de ikke lærere, ligesom lærerne ikke er pædagoger. Den skillelinje bør vi i princippet fastholde. Det udelukker jo ikke, at der kan være et samarbejde mellem de to grupper, som jo allerede i dag fungerer mange steder, også selv om der ikke er oprettet en heldagsskole.

I beslutningsforslaget nævner forslagsstillerne specifikt de såkaldt tosprogede børn. Netop over for den gruppe kan det som tidligere nævnt give mening at oprette disse tilbud, men det betyder ikke, at det er et godt tilbud for alle grupper i folkeskolen, og derfor finder Dansk Folkeparti, at ministeriet fortsat bør give tilladelse til oprettelse af en heldagsskole.

For at opsummere kan Dansk Folkeparti ikke støtte en så markant ændring af folkeskoleloven, og vi mener i øvrigt, at Socialdemokratiet burde have rejst denne sag i forligskredsen omkring folkeskolen, hvilket Socialdemokratiet mig bekendt ikke har gjort. Jeg troede faktisk ikke, at man kunne gøre sådan noget her uden om en forligskreds. Jeg mener, det er udtryk for dårlig stil, og jeg kan ikke få øje på den dybere mening med den her fremgangsmåde. Jeg mener, at forslaget skaber tvivl om det brede forlig på folkeskoleområdet, og det finder jeg især er en lille smule mystisk, når vi ved, at Socialdemokratiet gerne gør sig til talsmand for, at der ikke må føres blokpolitik i Folketinget, og så synes jeg, det er underligt, at man skaber tvivl om et bredt forlig præcis på så vigtigt et område som folkeskoleområdet.

Vi kan som sagt ikke støtte forslaget, og vi indstiller til Socialdemokratiet, at man fremover tager lignende sager op i forligskredsen. Ellers kunne vi jo stå hernede hver uge med et forslag fra Dansk Folkeparti på skoleområdet. Måske jeg sammen med fru Charlotte Dyremose kunne fremsætte et forslag om obligatorisk kristen-

domsundervisning i folkeskolen; det ved jeg i hvert fald at vi deler ønske om med Det Konservative Folkeparti. Så det kan jo være, at vi mødes her i næste uge – og i næste uge igen finder vi på noget andet.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak. Næste ordfører er fru Charlotte Dyremose.

Charlotte Dyremose (KF):

Jamen der skal absolut ikke være nogen som helst tvivl om, at vi ville kunne støtte det. Nå, men lad os holde os til det her forslag. Og så skal jeg gå let hen over min undren over, at det så overhovedet er blevet fremsat, for det blev jo så fremragende fremført af hr. Martin Henriksen, hvorfor det måske ikke er helt hensigtsmæssigt.

Til indholdet af forslaget: Som ministeren var inde på i et konkret eksempel, er der da ingen tvivl om, at det her for nogle børn kan være en udmærket idé, men det ændrer ikke ved, at vi absolut ikke fra konservativ side kan støtte, at kommunerne skal have fri mulighed for bare at etablere de her helhedsskoler eller heldagsskoler, for godt nok har vi fået frit skolevalg, men det er jo altså også sådan, at det ikke bare er muligt at vælge frit, hvis der ikke er plads. Og hvis kommunerne beslutter sig for, at alle skoler skal være helhedsskoler, eller at alle undtagen et par stykker, som er fuldt booket, skal være det, har eleverne og forældrene altså ikke en mulighed for at undgå de her heldagsskoler.

Hvad er så problemet med dem? Problemerne er sådan set flere. Et problem er jo, at nogle familier f.eks. tilrettelægger deres arbejdsliv sådan, at de kan være mest muligt sammen med deres børn, man har hjemmearbejdspladser, man har deltidsarbejde, og det er noget, nogle mennesker vælger at gøre i den periode, hvor børnene er små, og hvor de føler, at deres børn har et særligt behov for, at mor og far er til stede. Den mulighed og det personlige ansvar, som forældrene her kan tage for deres børn, fjerner man med helhedsskolen. Man griber altså ind i familiernes suverænitæt.

Så er der de børn, der ikke går til de helt klassiske fritidsaktiviteter. For selvfølgelig er en del af det her koncept jo så også, at man kan gå til nogle af de klassiske fritidsaktiviteter på skolen, så skole og fritid bliver blandet sammen. Men vi går jo altså også meget op i, at unge mennesker får rørt sig. Vi ved, at der desværre er mange børn og unge, der ikke får dyrket nok motion,

og så ville det da være ærgerligt, hvis vi med det her forslag gør det umuligt for de børn, der gerne vil gå til de lidt mindre normale fritidsaktiviteter, at gå til dem. For kommer ungerne hjem der ved femtiden om aftenen, er de nok typisk for trætte til at gå til klassisk ballet eller squash, eller hvad det nu måtte være, der interesserer netop dette barn – eller denne familie, for det er jo også sådan, at nogle familier bruger eftermiddagen til at gå til fritidsaktiviteter sammen, og det ville da også være drønærgerligt, hvis man fjernede den mulighed.

Kl. 12.25

Der er altså også dermed et hensyn at tage til børnenes forskellighed. Det vil selvfølgelig være supergodt for nogle børn, som ministeren var inde på, men det vil for andre børn være rigtig, rigtig ærgerligt, både fordi de måske har svært ved at forholde sig til, hvornår de har fri, og hvornår de skal arbejde, men jo også fordi de måske i virkeligheden fungerer bedre i andre miljøer end det, der lige er på skolen, og derfor glæder sig til at komme ned i den lokale sportsklub, hvor de måske fungerer rigtig godt socialt.

Så synes vi altså, nu hvor man arbejder så enormt meget – og det er noget af det, vi går meget op i fra konservativ side – at det er vigtigt, at vi voksne bliver bedre til at få familie-, fritids- og arbejdsliv til at hænge sammen. Og det gør vi bl.a., ved vi jo, ved at kunne forstå at afgrænse: Hvornår er vi på arbejde, og hvornår har vi fri? Og så ville det da være drønærgerligt, hvis vi ødelægger den mulighed for vores børn, så de ikke få den her fornemmelse af: Hvornår er jeg på arbejde, og hvornår har jeg fri? Det tror vi ikke på ruster dem til i voksenalivet at forstå at skelne. Vi ved jo altså, at med den måde, vores arbejdsliv udvikler sig på, bliver grænserne mellem arbejdsliv og fritidsliv mere og mere flydende i disse år. Så skulle vi ikke ruste børnene til allerede i en tidlig alder at lære at skelne, sådan at de også ved, at de må slappe af, når de har fri?

Derfor synes vi, at muligheden for dispensation til helhedsskoler er ganske udmærket, men vi kan ikke støtte den frie etableringsmulighed og dermed risikoen for, at nogle børn, uagtet at det ville være langt mindre hensigtsmæssigt for dem og deres familie, skulle være tvunget ind i netop denne skoleform.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak. Næste ordfører er fru Margrethe Vestager.

Margrethe Vestager (RV):

I Det Radikale Venstre er vi på sin vis charmeret af en fra Socialdemokratiet helt uvant lyst til at give kommunale frihedsgrader. Det kommer lidt bag på os, at en sådan idé har kunnet snige sig ind i det socialdemokratiske vokabularium, men ikke desto mindre synes det jo her at være det, der kan fremme formålet.

Ikke desto mindre finder vi, selv om Det Radikale Venstre er meget aktivt arbejdende for flere kommunale frihedsgrader, at den pludselige socialdemokratiske omvendelse ikke skal få os til at miste fokus på det, der er forslaget indhold, for sådan som forslaget er formuleret, er det sådan set ikke et spørgsmål om flere kommunale frihedsgrader, det er et spørgsmål om at fremme helhedsskolen så meget som overhovedet muligt.

Der synes vi, at der er nogle ting, som man ikke har taget stilling til. Man har f.eks. ikke taget stilling til det helt fundamentale, at det må være et barns rettighed hver dag at have tid, som ikke er direkte struktureret af voksne. Det er i forvejen sådan, at vores børn har en ekstremt struktureret hverdag både i deres skoleliv, i deres fritidsliv og også i deres familieliv. Det at give plads og rum – der skal selvfølgelig være en voksen ansvarlighed, for børn skal ikke have lov til at blive udsat for forskellige typer af farer – til, at børn selv kan bestemme, hvad de vil, og hvad de ikke vil, finder vi helt afgørende.

Det er jo meget tydeligt, at det, som er forslaget intention, er at lette for den begrænsning, der er på, hvor meget skolen må fylde. Det er hele forslaget mekanik. Og dermed synes vi også, at man aner, hvad der vil være forslaget konsekvens, nemlig at skolen kommer til at brede sig langt, langt ud over barnets hverdag i forhold til, hvad vi finder rimeligt. For selv om der er bemærkninger om, hvordan tingene skal hænge sammen, synes vi i høj grad, at det bliver på skolens præmisser.

Vi synes, der foregår forsøg i øjeblikket, som er interessante, vi synes også, der foregår forsøg i øjeblikket, som vækker til debat. For det, at børnene tilsyneladende bliver meget trætte i nogle af forsøgene og har svært ved at finde et engagement i forhold til det, de laver, synes vi er et problem.

Kl. 12.30

Vi synes, der er mange måder at styrke mulighederne for specielt børn med indvandrerbaggrund med hensyn til et aktivt fritidsliv og også en stadig større danskkompetence, men vi

ser ikke helhedsskolen som svaret på alt det. Vi vil følge de forsøg, som er sat i gang i øjeblikket, og også vurdere dem, når det kommer dertil, men grundlæggende finder Det Radikale Venstre ikke, at det er skolens opgave at strukturere hele barnets hverdag. Derfor kan vi ikke støtte forslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Fru Pernille Vigsø Bagge som ordfører.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Danmarkshistoriens største sveder eller fornuftigt indhold i børnelivet. I hvert fald er det glædeligt for SF her for en gangs skyld at kunne støtte et skolepolitisk udspil fra Socialdemokraterne. Ganske vist frygter vi meget i SF øget skoleificering, som det hedder med et nyt udtryk. Det, vi mener, er, at det jo aldrig kan betones nok, at et børneliv skal være meget andet end undervisning og skoletid, da de fleste af os jo godt ved, at man lærer meget på fodboldbanen, i karateklubben, hos sin reservebedste, eller hvor man nu befinder sig.

Vi så også hellere, at SFO'erne blev underlagt samme regler for forældrebetaling som daginstitutionerne, nemlig maks. 25 pct., eller blev helt gratis. Men ikke desto mindre må vi hilse det her forslag velkommen, for her har vi nemlig fokus på friheden for kommunerne til at etablere deres helhedsskole, hvis de har lyst, uden om dispensationer og med afsæt i en demokratisk valgt kommunalbestyrelses ønske. Desuden er det fint med en maksimumsgrænse for undervisningstimetallet i de små klasser, ligesom det er en udmærket idé med nedsættelse af et udvalg, der kan komme med anbefalinger, og et videncenter, der kan udvikle og evaluere.

SF støtter forslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Den næste ordfører er fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes, den var meget god, den der med den største sveder, for det her er da nok noget nær det værste, jeg selv ville have kunnet forestille mig, da jeg var barn: at jeg skulle fortsætte med at være i institution; nu var man endelig blevet færdig med at være i skole, og så skulle man fortsætte der.

Jeg forstår ganske simpelt ikke, hvad det her forslag skal til for, og for en gangs skyld vil jeg

hylde Venstres opfattelse af frit valg – det synes jeg ville være fantastisk.

Altså, man inddrager børnenes fritid. Og man forbyrder sig faktisk, vil jeg sige, mod § 16 i folkeskoleloven om, at børn i børnehaveklasse og på 1.-3. klassetrin kun skal have en undervisningstid på maks. 6 timer. Jeg kan ikke forstå, at man gerne vil have, at så små børn skal være i institution, skole eller SFO, i mere end 6 timer om dagen. Det synes jeg er utrolig lang tid.

Helt grundlæggende mener vi, at det er godt for børnene med et miljøskift midt på dagen, og at det ikke mindst er vigtigt for de børn, der måske ikke finder deres stærkeste sider lige præcis i skolen. Det er vigtigt, at de har en succesoplevelse på fritidshjemmet eller den gade, de bor på, eller hvor de nu er henne, og at de så kan tage den succesoplevelse med sig i forhold til næste dags skoledag. Børnenes eget frie rum og egen frie tid er godt for at stifte nære venskaber og udfolde den fri fantasi og selvbestemmelse og til i øvrigt at knytte bånd uden for rammen af den skole, de lige går på.

Hvis man endelig skal tale om at forbedre elevernes faglige og sociale og praktisk-musiske kompetencer, som Socialdemokraterne skriver i bemærkningerne til beslutningsforslaget, vil jeg gerne pege på, at et legende barn altså også er et lærende barn. Det er ikke sådan, at det er to fuldstændig adskilte systemer. Det er sådan, at leg er ekstremt vigtigt for et barns læring, og jeg tager kraftigt afstand fra hele tankegodset om, at børnenes læring konstant skal optimeres og udnyttes og være under overvågning af voksne.

En reel forbedring, der virkelig ville højne børnenes kompetencer på en måde, hvor børnenes behov kom i centrum, ville være, hvis resten af Folketinget ville være med til at sikre, at fritidshjemmene blev bevaret, og alternativt at der kom en ordentlig normering i SFO'erne.

Socialdemokraterne henviser så også til som et argument for det her forslag, at mange tosprogede vælger SFO'en fra, og derfor vil Socialdemokraterne have børnene til at gå i helhedsskole, hvor de ikke har mulighed for at komme væk fra indlæring. Børnene skal altså med andre ord i integrationens hellige navn tvinges væk fra fritidsaktiviteter. Det er da en lillebitte smule mærkeligt set med mine øjne. Altså, jeg synes dog, at fritidsinteresser uden for skolens ramme måske i højere grad er medvirkende til, at både børn og forældre bliver knyttet til det civilsamfund, de befinder sig i, end at systemet og staten skal ind

og skabe en ramme, som de kender i forvejen, for det er sådan set den, der er i skolen.

Kl. 12.35

Så vil jeg da lige påpege, at rigtig mange af de elever, som Socialdemokraterne måske gerne ville have fingrene i i den forbindelse, går i koranskoler om eftermiddagen, og jeg kan da godt komme med et bud på, hvad der sker med dem, hvis man indfører en helhedsskole: så ryger de over i de muslimske privatskoler. Så lige præcis den gruppe, som nogle af os måske gerne så lavede noget andet end at sidde og stikke næsen i en bog efter skoletid, tror jeg simpelt hen ikke man får fingrene i med det her forslag, tværtimod tror jeg, man skubber dem ud af den danske folkeskole.

Så skriver Socialdemokraterne i bemærkningerne, at forslaget vil modvirke den negative sociale arv. Jeg vil gerne sige, at udtrykket den sociale arv synes jeg er dybt individualiserende, og jeg synes, at det placerer ansvaret for børns problemer entydigt hos forældrene, og præcis når vi taler om skole, synes jeg, man skal tage stærkt afstand fra det.

Når det er sagt, vil jeg sige, at jeg godt kan forstå, hvad Socialdemokraterne mener, nemlig at heldagsskolen vil være til gavn for børn med udpræget praktiske kompetencer. Men her må jeg også skuffe Socialdemokraterne. Hvis elever med svage boglige kompetencer og et mindre glædeligt forhold til skolen skal tvinges til at opholde sig på skolen 7-8 timer om dagen, kan det da ikke føre til andet end mere pjækkeri og til endnu større boglige problemer.

De elever har i høj grad brug for, at der bliver skiftet fuldstændig miljø midt på dagen, og at de netop kan få en oplevelse af, at der er andre ting, de er gode til. Så igen vil jeg foreslå, at der genetableres fritidshjem med ordentlige normeringer, så ungerne kan lege på deres egne præmisser, men at de selvfølgelig følges af voksne, sådan at vi ikke har nøglebørn rendende rundt efter skoletid.

Men skolemæssigt tror jeg altså at fremskridt først og fremmest vil ske, hvis vi laver en ordentlig undervisning. Og det betyder naturligvis, at vi skal have mere efteruddannelse til lærerne, og at vi skal have flere ressourcer til skolerne.

Så jeg synes sådan set, det ville have klædt Socialdemokraterne, at det var den vej rundt, man var gået, altså at man, hvis man endelig skulle bryde alle aftaleformer i Folketinget og fremsætte et forslag, selv om man er forligsparti,

havde fremsat et forslag om flere ressourcer til folkeskolen i stedet for det her, som jeg mener vil gøre det væsentlig sværere for dem, der har svært ved at gå i skole, at gå i skole, fordi de skal opholde sig på skolen i endnu flere timer.

Jeg tror, at Socialdemokraterne har opdaget, at Enhedslisten ikke kan støtte forslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Christine Antorini.

Christine Antorini (S):

Jeg vil gerne takke for debatten og de mange kommentarer om helhedsskolen.

Lad mig starte med det formelle først. Det er jo sådan, at på de områder, hvor der er forlig, er den måde, man så alligevel kan have en bred diskussion i Folketingssalen på, jo netop at fremsætte et beslutningsforslag, som ikke kommer til afstemning. Det er blevet brugt før af mange, herunder – bare for at tage et område, som ligger inden for det, vi har med at gøre her, uddannelse – når det handler om SU, hvor der er en bred forligskreds, hvilket jo ikke har forhindret, at man har fremsat beslutningsforslag netop for at få diskussionen.

Jeg vil også se frem til, at der kommer nogle af de beslutningsforslag, som hr. Martin Henriksen anmeldte, for det at fremsætte et beslutningsforslag er jo netop en mulighed for at vise, at der er forskel i politik. I forligskredse har man jo den mening, at det, forliget handler om, anser man for så vigtigt et område, at der gør alle sig umage med at få brede forlig. Men det er jo ikke det samme som, at det ikke skal diskuteres, og derfor har man muligheden for at fremsætte et beslutningsforslag, som ikke ender med at komme til afstemning, og det har der været en bred praksis for. Det er blot for at sige, at vi selvfølgelig står ved de forlig, vi indgår.

Så går jeg over til vores beslutningsforslag og nogle af de kommentarer, der har været.

Det, der er afgørende for os, er, at der netop er frihed til at etablere en helhedsskole og ikke en heldagsskole. Det, der har været diskussionen, og som også lå i udtrykket danmarkshistoriens største svejer, har vi jo netop skrevet ind i vores beslutningsforslag, for det er ikke intentionen, at børn partout skal sidde i skole fra klokken 8 til klokken 17, nej, det er tværtimod intentionen at pege på de pædagogiske principper, hvor man kan få sammenhæng og helhed i børns dag, ved at man tænker nyt, moderne, anderledes om,

hvordan man kan kombinere leg og læring. Det er lige præcis det, som er intentionen med de frihedsgrader, vi ønsker at give kommunerne.

Jeg vil godt gennemgå nogle af de forskellige elementer.

Noget af det, der har inspireret til, at man kan lave et spændende pædagogisk tilbud, er efterskolerne. En af grundene til, at efterskoler er populære, er, at på den ene side får børnene mulighed for at lære de fag, de skal lære i folkeskolen, men på den anden side kan de arbejde med de andre tilbud, som de forskellige linjer på efterskolerne har. Her er der mulighed for, at man kan arbejde med idræt, med drama, med musik, med alle de andre – kan man sige – meget brede vifter og kompetencer, som børn faktisk synes det er rigtig sjovt både at lege og lære med. Hvorfor skal det ikke også være en del af folkeskolens tilbud? Og det er det, man kan gøre, ved at man arbejder systematisk med helhedsskolen.

Kl. 12.40

Noget af det, vi også er optaget af, er, at man får sammenhæng i dagen, at man får bedre tid, og så kan der komme fokus på noget af det, som jeg egentlig troede at Enhedslisten var optaget af, bl.a. når jeg tænker på et beslutningsforslag, der kommer lidt senere i dag: at man får tid og ro til, at man kan samles om et sundt måltid midt på dagen – børnene kan oven i købet være med til at lave det – så man får det som et socialt samlingspunkt, ud over at børnene får de kompetencer, der ligger i, at man rent faktisk laver det måltid.

Det kan man ikke gøre på en skoledag, som er meget kort. Man skal huske på, at det, der kendetegner den danske folkeskole, er, at skoledagen er meget kort sammenlignet med andre landes skoledag. Det giver nogle begrænsninger i forbindelse med at arbejde netop med moderne pædagogik, som jeg egentlig også troede var et ønske fra bl.a. Enhedslistens side.

Så har der været en diskussion om, hvorvidt det er godt eller skidt specielt for børn med anden etnisk baggrund. Vi har gjort os umage med det her beslutningsforslag, hvor vi siger, at der, hvor man har valgt at arbejde med heldagsskole, har været i ghettoområder, netop fordi man har ønsket at give et tilbud til børn med anden etnisk baggrund, for man ved desværre, at når de får den alder, hvor de skal i en fritidsordning, bliver det valgt fra. Med det her kan man få et sammenhængende pædagogisk tilbud til dem.

Men vi synes egentlig, at helhedsskoletilbudet er noget, som skal være et tilbud for alle

børn. Det skal ikke ende med, at helhedsskole bliver det samme som ghettoskole. For der skal være valgfrihed, sådan at forældre, der synes, at det er et godt pædagogisk tilbud for deres børn, nemlig at der er tid til, at man kan arbejde med idræt, kreative fag osv. på anderledes måder i det her sammenhængende tidsforløb, kan vælge det.

Når vi foreslår, at dispensationen bliver ophevet, så det er en frihed til kommunerne, skyldes det, at vi har ganske svært ved at se risikoen ved det ud fra de erfaringer, man har gjort sig de mange steder, hvor man har lavet forsøg med det. Og hvorfor i alverden skulle kommunerne ikke kunne gøre det selv?

Det er sådan, at i de fire store byer, hvor man har haft forsøg med det, har det været med udgangspunkt i at lave nogle tilbud til børn med anden etnisk baggrund, men der er jo mange andre kommuner, som arbejder med helhedsskole. Det har man vedtaget at gøre i Esbjerg Kommune. Det gør man i Vejle Kommune. Det går man i gang med i Horsens Kommune. Det har man arbejdet længe med i Skive Kommune. Der er oven i købet evalueringer af de erfaringer, der er fra de andre kommuner. Og hvad siger evalueringerne? De siger, at både forældre og børn er rigtig, rigtig glade for det. Hvorfor skal man så ikke have lov til at kunne gøre det selv og forsætte med det inden for de rammer, der er?

Men for at vende tilbage til det med dispensationen: Det, der er ærgerligt med en dispensation, er, at det jo helt afhænger af, hvilken minister der sidder der. Her har jeg faktisk tænkt mig at komme med en ros til den nuværende minister. For jeg tror, at når undervisningsministeren faktisk har været positiv over for intentionerne med helhedsskolen – det kunne jeg også høre i ministerens indlæg – har det jo netop været, fordi undervisningsministeren tidligere har været integrationsminister og har set, hvilken enormt positiv effekt der har været de steder, hvor man har lavet forsøg med helhedsskole for børn med anden etnisk baggrund.

Men der har jo desværre bare været en forskel i praksis, fordi den tidligere undervisningsminister fra Venstre konsekvent sagde nej til yderligere forsøg med helhedsskole, mens den nuværende minister faktisk har været meget åben over for det. Det vil jeg gerne takke for, men det er da ærgerligt, at det skal være med baggrund i, hvad man sådan personligt selv synes som minister, at det skal afgøres, om kommunerne skal have lov til at etablere det som tilbud.

Jeg vil godt igen understrege det med tilbudet, for i den argumentation, der har været, lyder det, som om alle skoler så fremover skal være helhedsskoler. Nej, det skal de ikke. Det er meget vigtigt, at der er en bred vifte af forskellige typer skoleformer, også i folkeskolens regi, og det er det, som vi vil give kommunerne frihed til selv at etablere.

Jeg bliver nødt til at sige, at jeg føler mig overbevist om, at hvis en kommune kunne få den tanke at lave samtlige skoler om til heldags-skoler, ville den kommunalbestyrelse – det er jeg sikker på – blive vippet af pinden ved næste valg, for det vil der da ikke være nogen forældre der er interesseret i. Det er netop forskellighed, der skal være, og det har vi tillid til at de godt kan organisere lokalt.

Så vil jeg sige lidt om nogle af de enkelte elementer i forslaget. Jeg har været lidt inde på, hvorfor vi synes det er vigtigt at give friheden til, at man ikke behøver at søge dispensation hos den til enhver tid siddende minister.

Jeg vil også lige komme ind på de to andre forslag, for jeg synes, det lød, som om der var sådan en rimelig fælles tilbagemelding om, at det kunne være fornuftigt, at man faktisk systematisk arbejdede med at undersøge erfaringerne med helhedsskolen, herunder ikke mindst de pædagogiske metoder.

Vi foreslår to ting. Det første, vi foreslår, er, at der bliver nedsat et helhedsskoleudvalg, som kan komme med anbefalinger til, hvordan skole og fritidsordning kan blive fuldt integreret i helhedsskolen, og hvordan samarbejdet skal være i forhold til SFO, herunder de økonomiske konsekvenser, for det er jo et af dilemmaerne, at det er gratis at gå i skole, men at det koster penge at gå i en fritidsordning.

Derfor er vi nødt til at kigge på nogle modeller: Hvordan kan vi gøre det her på en sådan måde, at der kommer sammenhæng i det? Der kunne jo selvfølgelig være en model – det ville være en af dem, som Enhedslisten foreslog – hvor man sagde: Så skal det hele være gratis. Man kunne også godt forestille sig andre modeller. Og det er det, som vi ønsker at et udvalg kigger på.

Men det, vi også ønsker, er som sagt, at der bliver lagt vægt på det pædagogiske. Derfor foreslår vi, at der bliver nedsat et videncenter, så vi har en mulighed for at fortsætte de initiativer, som faktisk er på vej, eller som lige er blevet vedtaget.

For det første har vi lige vedtaget en revision dels af læreruddannelsen, dels af pædagoguddannelsen med fokus på, hvordan de to faglige grupper kan samarbejde tættere, og det skal være en del af uddannelsen.

For det andet er vi ved at diskutere en reform af det, der hedder centre for videregående uddannelse, som skal ende med at blive til professionshøjskoler. Det er da også oplagt, at det skal bruges til at kigge på, hvordan de to faggrupper – lærere og pædagoger – kan understøtte hinanden i forhold til at give den bedste dag til børnene.

Der var en misforståelse – sådan synes jeg det lød – som jeg meget gerne vil rette, nemlig fra hr. Martin Henriksen, som mente, at vi ikke anerkendte henholdsvis lærernes og pædagogernes kompetencer. Jeg vil godt understrege, at vi synes, det er fantastisk vigtigt at holde fast i, at det er to forskellige professioner med to forskellige slags faglighed, men at de kan supplere hinanden utrolig godt i en helhedsskole: lærerne i forhold til at undervise børnene, pædagogerne i forhold til netop at arbejde med de sociale og kreative pædagogiske kompetencer. De kan supplere hinanden i et sammenhængende udviklings- og læringsforløb.

Det er jo i virkeligheden ikke noget nyt og revolutionerende, vi foreslår. Ud over at man allerede har forsøgt i Danmark, er det bl.a. noget af det, man arbejder med i det finske uddannelses-system, hvor lærere og pædagoger har et fortrinligt samarbejde. Det betyder, at pædagogerne faktisk også er gået ind i forhold til nogle af de elever, der måske mangler ressourcer selv, måske fordi de ikke har det via deres forældre. Her kan pædagogerne være hos eleverne og hjælpe dem som – kan man sige – den anden forælder, f.eks. når de skal lave lektier, hvis de har brug for særlig ro i forbindelse med at kunne løse nogle opgaver, uden at man går ind og tager over i forhold til undervisningsopgaven, men faktisk skaber et rum, der hjælper nogle af de svage elever, som også er i folkeskolen.

Der er én heldagsskole, der har været meget til debat, og jeg synes, det er ærgerligt, hvis det er den, der gør, at man siger: Uha, det skal vi passe på at arbejde videre med. Det er den heldagsskole, som er blevet etableret i Århus. Der er tre heldagsskoleforsøg i gang i Århus i ghettoområder. Det, der desværre er sket på den heldagsskole, der har været til debat, er, at de to faggrupper, lærerne og pædagogerne, ikke har kunnet blive enige om den måde, det skulle gø-

res på, så man i fællesskab har kunnet udvikle et godt heldagsskoletilbud. Det er jo drønerligt, at der er en fagstrid, der ender med at stemple det her: at man ikke kan lave noget, som er blevet evalueret som et rigtig godt tilbud til børn.

Det er også grunden til, at vi foreslår, at der bliver lavet et udvalgsarbejde om det, for det kan ikke være rigtigt, at det er fagforeningsstridigheder, der betyder, at man ikke kigger på de pædagogiske muligheder, der er for at få et langt og sammenhængende lege- og læringsforløb til børn.

Jeg håber derfor, at den her diskussion ikke bare bliver afvist, og jeg glæder mig over og vil kvittere for SF's støtte ud fra de intentioner, som også var vores intentioner med det, nemlig ikke danmarkshistoriens største sveder, men det pædagogiske tilbud. Jeg hører også – vil jeg sige – en åbenhed for at diskutere, hvordan vi mere systematisk kan evaluere og bruge de pædagogiske principper i fremtidens folkeskole.

Så jeg håber ikke, diskussionen dør, og det gør den ikke, alene af den grund at der jo heldigvis er givet mange dispensationer, ikke mindst efter at der er kommet en anden undervisningsminister, sådan at det også fremover vil blive dagsordenen ude i kommunerne, for uanset om vi kan lide det eller ej, kan forældrene og børnene langt de fleste steder rigtig godt lide det.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren, som jeg beder blive på talerstolen. Der er en række medlemmer, der har bedt om ordet for korte bemærkninger. Jeg nævner lige rækkefølgen. Det gælder hr. Martin Henriksen, fru Tina Nedergaard, fru Charlotte Dyremose og fru Pernille Rosenkrantz-Theil. Først er det hr. Martin Henriksen.

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg har godt forstået – og det havde jeg også før den her debat – at Socialdemokraterne har det syn, at det vist er en god ting, hvis man kan holde børnene i en institution så lang tid som overhovedet muligt, og så skal det selvfølgelig være en offentlig institution – så er det selvfølgelig endnu bedre. Har Socialdemokraterne sådan en øvre grænse for, hvor lang tid man synes at børnene skal være i en institution og dermed ikke se deres forældre? Er der en øvre grænse for det? Jeg tror, man et sted i beslutningsforslaget nævner et eksempel, hvor tidsrummet er fra klokken

8 til klokken 16 for de små klasser. Hvad mener Socialdemokraterne, kunne det også være klokken 17, 18, 19? Jo længere tid de går der, jo bedre er det, er vel logikken bag forslaget, eller hvad?

(Kort bemærkning).

Christine Antorini (S):

Nej, det må jeg afvise, det bygger fuldstændig på en misforståelse. Vi synes ikke, det er en gave til børn, at de skal gå i institution nærmest døgnnet rundt, som hr. Martin Henriksen lægger op til. Vi vil netop gøre det til en valgfrihed lokalt. Jeg vil godt understrege, at det er det, vi gør.

Vi har et eksempel, der siger, at det kunne være fra 8 til 15, men det vil vi ikke blande os i, for vi tror faktisk, at de institutionstyper, der skal samarbejde om det her, vil være bedst til at kunne tilrettelægge det tilbud, som passer godt på den pågældende skole. Igen vil jeg understrege, at det jo ikke er alle skoler, som vi siger absolut skal være helheds- eller heldagsskoler, men muligheden skal være der.

Jeg vil også sige, at for langt hovedparten af børnene i Danmark er virkeligheden jo, at først går de i skole, derefter går de i en fritidsordning, og efterfølgende går de i en klub. Danske børns hverdag er sådan, at de er lang tid i institution, og heldigvis har vi rigtig gode institutioner. Men det er netop den opdeling mellem skoletid og fritidshjemstid, som vi siger godt kan blødes op, og det er der som sagt gode erfaringer med.

Kl. 12.50

(Kort bemærkning).

Martin Henriksen (DF):

Jeg er udmærket klar over, at der er mange børn, som går i en institution i lang tid hver dag, men der er altså også forældre, som mener, at de har tid til at tage sig af deres børn, og mener, at børnene skal komme hjem, så de kan bruge deres tid sammen med dem. Der er også forældre, der mener, at børn ikke nødvendigvis skal gå i en SFO-ordning, der er forældre, der tager sig tid til at læse lektier sammen med deres børn osv.

Jeg mener også, at Socialdemokraterne har været fremme med et forslag om at gøre børnehaven obligatorisk. Der er et eller andet sted en tendens i Socialdemokraternes politik, som går på, at institutionslivet skal gøres længere, og at det skal gøres obligatorisk for forældrene at proppe deres børn i institutioner, men kan fru Christine Antorini ikke se, at den tendens i Socialdemokraternes børnepolitik, i dette tilfælde skolepolitik, måske er lidt uheldig? Bør man

ikke i højere grad fastholde princippet om, at det er forældrene, der træffer afgørelserne om eksempelvis SFO-ordningen, end Socialdemokraterne tilsyneladende gør?

(Kort bemærkning).

Christine Antorini (S):

En af de kommuner, som allerførst eksperimenterede med helhedsskole og leg og læring, var Skive Kommune. De etablerede et tilbud i tidsrummet kl. 8-14, og det interessante var, at der skete det, at forældrene hentede børnene fra kl. 14, hvilket førte til en diskussion blandt pædagogerne i de fritidsordninger, der var, fordi der ikke længere var så mange, der brugte fritidsordningerne, og det syntes de var rigtig ærgerligt. Men forældrene havde det sådan, at de kunne flekse og hente deres børn tidligere.

Det er bare et eksempel på et helhedsskoletilbud, der havde en anderledes konsekvens end den, hr. Martin Henriksen frygter, og det understreger bare min pointe, nemlig at det er vigtigt, at der er en bred vifte af forskellige skoleformer, som man kan vælge imellem, i kommunen. Hvis det er vigtigt for forældrene – og det respekterer jeg fuldt ud – og de gerne vil have, at deres børn går et sted, hvor de kan blive hentet tidligt, og forældrene selv vil arrangere fritidsaktiviteter osv., skal de selvfølgelig have den mulighed, og sådan vil det sikkert også være de fleste steder. Men de steder, hvor man har lyst til at lave et mere sammenhængende tilbud, skal man selvfølgelig også kunne gøre det.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Tak til fru Christine Antorini for en fin redegørelse for, hvorfor beslutningsforslaget er fremsat. Jeg har sådan set sympati for meget af den motivation, der ligger bag, for jeg er ikke i tvivl om, at Socialdemokraterne ønsker at gøre det så godt og så fornuftigt for børnene som overhovedet muligt.

Det er imidlertid midlet, som bekymrer os i Venstre, for vi sætter i hvert fald næsten lighedstegn mellem en heldagsskole og en helhedsskole. Hvis der skal proppes en lang række flere ting ind, og undervisning, fysisk bevægelse, sociale færdigheder osv. skal kombineres, kræver det mere tid, og så skal børnene altså være der længere.

Derfor vil jeg gerne spørge fru Christine Antorini, om hun ikke er bekymret for de børn, hvis forældre f.eks. er sygeplejersker og disc-

jockeys og andre, som har skæve og skiftende arbejdstider. I dag benytter de muligheden for at være sammen med især deres små børn fra tidligt på eftermiddagen, og kommer de ikke i klemme? Og er der ikke også et geografisk problem? Hvis man går i skole i en lille landsbyskole, men alle de spændende fritidstilbud er inde i storbyen, betyder det jo, at man bliver udelukket fra aktiv deltagelse i frivillige organisationers arbejde.

(Kort bemærkning).

Christine Antorini (S):

Tak for de pæne ord fra Venstres ordfører om intentionerne bag beslutningsforslaget.

Det konkrete spørgsmål ligger lidt i forlængelse af Dansk Folkepartis bekymring: Hvad nu med de forældre, som ønsker, at deres hverdag skal være organiseret på en anderledes måde? Forslaget må have konsekvenser for, hvad deres børn kan gå til. Vi deler helt den opfattelse, at der skal være forskellige skoletyper og institutionstyper, der tager højde for, at folk ønsker at tilrettelægge deres liv forskelligt, og derfor skal der heller ikke etableres helhedsskole. Der skal være mulighed for, at man kan gøre det.

(Kort bemærkning).

Tina Nedergaard (V):

Forslaget har tre elementer. Dels ophæver det maksimumstimesatsen på 6 timer for de små børn, så timetallet kan øges, dels vil man gerne høste nogle erfaringer, og dels vil man gerne have et videncenter, der skal arbejde med modellerne.

For så vidt man deler Socialdemokraternes principielle stillingtagen til heldags/helhedsskolen og mener, at det er noget positivt, ville det så ikke have været mere hensigtsmæssigt, at man startede med at foreslå, at der skal høstes flere erfaringer, så vi vidste, om det overhovedet er hensigtsmæssigt at etablere flere helhedsskoler, frem for det, der sker her, hvor man faktisk ophæver beskyttelsen af barnet mod meget lange skoledage, samtidig med at man forsøger at høste erfaringer? Havde det ikke været mere naturligt at gøre det i en anden takt?

Kl. 12.55

(Kort bemærkning).

Christine Antorini (S):

Når vi foreslår at ophæve dispensationsbestemelsen nu, er det jo, fordi en række kommuner har arbejdet med helhedsskolen. Ikke alene har

de arbejdet med den, arbejdet er også blevet evalueret nogle steder, og derfor føler vi os parat til at sige: Jamen så lad kommunerne selv gå i gang. Men vi supplerer med, at man løbende skal følge udviklingen og virkelig styrke det forsknings- og udviklingsbaserede arbejde med pædagogikken, når der skal tænkes på tværs mellem leg og læring, så vi synes, vi har taget højde for, at der selvfølgelig stadig både kan og bør indhøstes erfaringer, og at det også er blevet professionaliseret, samtidig med at vi gerne vil give kommunerne friheden.

Så vil jeg sige, at jeg synes, at det, jeg har hørt her i salen om de to sidste forslag om at etablere et udvalg og et videncenter, har været en bred, positiv tilbagemelding. De elementer vil jeg også tage med i de forhandlinger om skolestart i folkeskolen, som vi snart skal åbne.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det ligger lidt i forlængelse af det sidste spørgsmål, for det er jo sådan, at ikke kun i Århus, men også i Odense har der været nogle temmelig negative erfaringer. Børnene er meget kedede af det, når de går hjem, og lærerne ønsker ikke at være der mere.

Det, der kan bekymre, er jo, at når man lægger op til, at der skal etableres nogle flere helhedsskoler uden først at høste de dårlige erfaringer og tage dem til efterretning, risikerer man, at nogle forældre og nogle børn kommer til at stå i en situation, hvor de ikke har nogen reel valgmulighed, fordi der simpelt hen er et så stort antal helheds- eller heldagsskoler i kommunen, at det er den eneste reelle mulighed, de har, medmindre selvfølgelig at de vil flytte barnet til en privatskole, der måske oven i købet ligger meget langt væk.

Mit spørgsmål er egentlig, om det måske ikke var hensigtsmæssigt lige at se lidt mere kritisk på de erfaringer, man har gjort i Århus og Odense, og overveje, om det er værd at risikere, at nogle forældre ikke får noget alternativ.

(Kort bemærkning).

Christine Antorini (S):

Jeg tager den konservative ordførers tilkendegivelse som udtryk for, at når vi nu skal snakke skolestart, vil der også fra De Konservatives side være opbakning til at få nedsat et egentligt udvalg, der skal kigge på mulighederne, og at der skal ske en systematisk evaluering og et pædagogisk videncenterarbejde. Det er de to af de tre

elementer, som vi lægger meget vægt på, og det skal ikke være dispensationsadgangen, der forhindrer, at vi kan sætte de to andre ting i gang.

Jeg vil så sige om Odense og Århus, at der er én skole i Århus, og der er én skole i Odense. Det er da rigtigt, at man skal være meget opmærksom på, hvis det ender med at blive et tilbud, hvor alle bliver kedede af det, men det har jo også vist sig, at der har været en voldsom debat, og kommunalpolitikkerne er meget opmærksomme på og meget indstillet på at få løst de problemer, der måtte være. Hvis der er noget, man ikke kan leve med, er det jo selvfølgelig, at forældrene bare ender med at tage børnene ud af skolerne, så jeg må sige, at jeg faktisk har stor tilid til, at lokalpolitikkerne tager fat der. Det har det jo vist sig at de har gjort her.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Så vil jeg gerne spørge lidt i forbindelse med en af de andre bekymringer, jeg har, nemlig angående de lidt mindre almindelige sportsgrene, om jeg så må sige. Vi har jo set, at i de seneste år er sådan noget som curling og håndbold blevet meget populært, fordi nogle danske hold har klaret sig rigtig godt, og så er der rigtig mange flere, der begynder at gå til det.

Men der er altså mange andre aktiviteter i Foreningsdanmark. Nogle af dem er meget små og forsøger at blive større og har måske også potentialet til det, men er fru Christine Antorini slet ikke bekymret for, at den ensretning, der nødvendigvis vil ske på disse helhedsskoler eller heldagsskoler, vil betyde, at nogle sportsgrene får det meget, meget svært, og at det dermed kan udelukke børn og unge mennesker fra at dyrke en bred vifte af sportsaktiviteter?

(Kort bemærkning).

Christine Antorini (S):

Fru Charlotte Dyremoses bekymring bygger jo på den antagelse, at alle skoler skal være heldagsskoler, og det er derfor, jeg understreger, at det ikke er vores intention. De skal være et tilbud blandt mange.

Når det så er sagt, er der en ting, vi ikke har med i beslutningsforslaget, men som jeg er blevet inspireret til på baggrund af debatten. Vi bør kigge på, hvordan det frivillige foreningsliv, herunder sportslivet, i højere grad kan indgå i nogle forpligtende samarbejder, uanset om det bliver med fritidshjem og SFO'er eller med et helheds-skoletilbud. Vores intention er nemlig ikke, at

der skal monopoliseres, og at det offentlige også skal sørge for fritidsaktiviteter.

Vi tror faktisk, der kunne laves noget rigtig spændende udviklingsarbejde, men de børn, som går til nogle specialiserede idrætsaktiviteter eller for den sags skyld bare til fodbold eller håndbold, vil selvfølgelig vælge en almindelig folkeskole, som ikke er en helhedsskole. Sådan er det.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes måske, fru Christine Antorinis beskrivelse af virkeligheden burde suppleres, for at danske børn først går i skole og derefter til en fritidsordning, en SFO eller et fritidshjem, tror jeg ikke er en helt udtømmende beskrivelse af danske børns hverdag. Rigtig mange børn går til rigtig, rigtig mange forskellige ting, mange børn tager med hinanden hjem og leger sammen, og det vil sige, at børnene har en mangfoldig hverdag, som Socialdemokratiet vil forsøge at putte ind i en fast ramme.

Kl. 13.00

Jeg synes ikke, det er noget særlig godt svar at sige, at der skal være valgfrihed, for det forudsætter jo en hel anden centralisering af skolevæsenet end den, vi ser i dag. For skal der være valgfrihed, skal der i sagens natur være to folkeskoler ved siden af hinanden, hvoraf den ene kan være en helhedsskole, og den anden kan være en ikkehelhedsskole. Og det betyder altså, at vi må imødesee en centralisering af vores skolevæsen, som er endnu stærkere end den, vi ser i dag som følge af kommunalreformen.

Her vil jeg bare spørge, om det er den socialdemokratiske intention, at for at kunne give den her valgfrihed, og for at den skal kunne være reel, ønsker man at centralisere skolevæsenet yderligere.

(Kort bemærkning).

Christine Antorini (S):

Jeg må sige, at jeg har ganske svært ved at se, hvorfor lige præcis vores forslag vil være med til at centralisere skolevæsenet. Jeg noterede mig da også med glæde den ros, som den radikale ordfører gav i starten. Hun var godt nok forundret, men glædede sig alligevel over, at Socialdemokraterne kom med et forslag, der ville give frihed til kommunerne til at vælge forskellige skoleformer. Derfor er mit svar, at det er det, der er vores intention.

Vi er sikre på, at man godt kan tage den lokale debat om, hvilke typer skoleformer der passer, i kommunalbestyrelsen. Det er jo også det, der afspejler de forsøgsforslag, der er blevet givet dispensation til. Der har været en grundig, lokal debat om, hvilke typer af skoler der passer til de børn og de forældre, som man har der. Derfor er det jo også sådan, at bag hovedparten af de forsøg med helhedsskolen, der er i gang og i øvrigt har fungeret længe i en række kommuner, står der faktisk en meget bred kreds af partier.

Så jeg er ikke bekymret for den centralisering, som fru Margrethe Vestager kan se i det, tværtimod giver vi faktisk reel kompetence til det lokale niveau.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det var sådan set ikke min mening at rose. Det var min mening at udtrykke undren, fordi det er så sjældent, at man ser tilliden til det kommunale niveau i de socialdemokratiske kredse herinde. Men lad det nu være.

Jeg kan så forstå, at Socialdemokratiet kun mener, at det her spørgsmål er relevant for storbyer. Det, der jo har været diskussionen, har ikke så meget været, at der skal være en valgfrihed set fra kommunalbestyrelsens side, men at det skal være en valgfrihed set fra forældrenes side, fordi forældrene lever en mangfoldighed af liv og har forskellige ideer om, hvordan børnenes hverdag skal tilrettelægges.

Men hvis man ser på den virkelighed, der er uden for de store byer, er der ikke nogen særlig stor valgfrihed for forældre med hensyn til, hvilken skole deres børn skal gå i. Det kan man også se af den måde, folk faktisk vælger at sætte deres børn i skole på, nemlig at langt, langt de fleste børn uden for de store byer går i distriktsskolen, fordi distriktsskolen er den skole, der er.

Derfor må man sige, at der er to konsekvenser af Socialdemokratiets forslag: Enten er det kun relevant for de store byer, hvor der ligger flere skoler inden for en nogenlunde ensartet afstand fra den enkelte borgers hjem, eller også skal det medføre en centralisering, så der kan komme til at ligge flere skoler ved siden af hinanden, også uden for de store byer.

Det synes vi i Det Radikale Venstre er en uheldig konsekvens, ligesom vi også deler Venstres kritik af, at det er svært at se, at der ikke er lighedstegn mellem helhedsskole og heldags-skole i den socialdemokratiske tænkning, fordi

det forudsætter så stærk en strukturering af børnenes hverdag.

(Kort bemærkning).

Christine Antorini (S):

Som jeg nævnte tidligere, var en af de første kommuner, så vidt jeg husker måske oven i købet den første, som tog fat på at arbejde med leg og læring ud fra et helhedsskoleperspektiv, Skive Kommune.

Skive Kommune er ikke præget af at være en storbykommune, hvis man kan udtrykke det på den måde. Og det, der var ideen i Skive Kommune, var netop det pædagogiske sigte, at hvis man tog den enkelte skole og der var mange små skoler og de havde et tæt og forpligtende samarbejde med den fritidsordning, der var, kunne man skabe en meget mere spændende skoledag for børnene. Det var det, der var udgangspunktet.

Det er også det, der er sigtet her. Vi tager overhovedet ikke stilling til, om det er godt eller skidt for store byer eller små byer, for landkommuner eller bykommuner. Det er princippet om, at man kan forene skoledelen og fritidsdelen og dermed kan få det bedste fra begge verdener, vi tager stilling til.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 50:

Forslag til folketingsbeslutning om en handlingsplan for at nedbringe pesticidrester i dansk frugt og grønt.

Af Mette Gjerskov (S) m.fl.

(Fremsat 29/11 2006).

Forslaget sattes til forhandling.